

Handläggare: Daniel Björkegren
Telefon: 08-508 24 024

Till
Skärholmens stadsdelsnämnd

Komplettering av utvärdering av en fortsatt utveckling av fritidsverksamheten i Skärholmens stadsdelsförvaltning

Förvaltningens förslag till beslut

1. Skärholmens stadsdelsförvaltning godkänner denna utvärdering av en fortsatt utveckling av fritidsverksamheten i Skärholmens stadsdelsförvaltning.

Kerstin Sandström
Stadsdelsdirektör

Andreas Thorstensson
Tf. avdelningschef

Sammanfattning

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade i november 2012 att återremittera ärendet ”Utvärdering av en fortsatt utveckling av fritidsverksamheten i Skärholmens stadsdelsförvaltning”. Förvaltningen gavs i uppdrag omarbete ärendet och särredovisa svar på frågor som nämnden hade. I detta ärende redovisas dessa svar.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts på avdelningen förskola och fritid.

Bakgrund

I oktober 2010 beslutade Skärholmens stadsdelsnämnd om en fortsatt utveckling av fritidsverksamheten i Skärholmens stadsdelsförvaltning. Nämnden beslutade att godkänna stadsdelsförvaltningens förslag till beslut att:

1. Inrätta två mötesplatser för ungdomar 15-19 år som skulle hålla öppet onsdag- samt lördagskvällar. Beräknad start för verksamheten var 2011-04-01 och fram tills dess skulle mötesplatsen i Bredäng ha öppet vissa kvällar för ungdomar 15-19 år.
2. Inrätta ett föreningsnätverk tillsammans med barn och ungdomsföreningar.
3. Avsätta 50 000 kr för bidrag till barn- och ungdomsföreningar gällande unga personer folkbokförda i Skärholmen.
4. Ta fram en föreningskatalog
5. Anställa en föreningsansvarig person på 25 %, som skulle arbeta övergripande.

Utöver detta beslutade Skärholmens stadsdelsnämnd att en utvärdering skulle göras i november 2011. Då verksamheterna inte hade kommit igång i den utsträckning som var planerat i november 2011, lämnade stadsdelsförvaltningen en rapport till nämnden i november 2011. Förslaget i den rapporten var att en utvärdering skulle göras i november 2012 då verksamheterna varit igång tillräckligt länge för att kunna göra en utvärdering av verksamheterna. I november 2012 lämnade förvaltningen in en utvärdering till nämnden. Denna återremitterades där förvaltningen gavs i uppdrag att svara på frågor nämnden hade kring fritidsverksamheten. Nedan redovisas svaren på dessa frågor.

När arbetet att starta upp de två mötesplatser som punkt 1 i beslutet nämner, valde fritidsenheten att döpa om dem till träffpunkter. Detta för att undvika att dessa två verksamheter för äldre ungdomar skulle blandas ihop med de fyra mötesplatser för yngre ungdomar som finns i varje stadsdel. Fortsättningsvis i dokumentet kommer de två verksamheterna som vänder sig till ungdomar som slutat högstadiet och som syftas på i punkt 1 i beslutet benämnas träffpunkter. De verksamheter som finns i varje stadsdel och riktar sig till ungdomar i högstadiet kommer att benämnas mötesplatser.

Ärendet

Nedan redovisas svaren på de frågor nämnden ställde till förvaltningen gällande fritidsverksamheten.

Fråga: Har de unga i Vårberg tillfrågats om intresset för en träffpunkt?

Svar: Fritidsenheten gjorde ett antal försök att starta upp träffpunktsverksamhet i Vårberg. På det första mötet kom det en handfull ungdomar som tyckte att det var trevligt att prata om ungdomars villkor i Vårberg. Efter det gjorde fritidsenheten försök att kalla till möten där deltagarna skulle diskutera innehållet på träffpunkten i Vårberg. Inbjudan till dessa möten skedde via uppsatta anslag på skolor, mötesplatser och 2:a hemmet. Inbjudan till mötet fanns även på en sida på Facebook som fritidsenheten hade skapat. De som hade varit med på det första mötet fick kallelser hemskickade. Till dessa möten, vid två tillfällen, där innehållet på träffpunkten i Vårberg skulle diskuteras kom det inga deltagare. Fritidsenheten började då arbeta uppsökande och pratade med ungdomarna i Vårberg. Fritidsledarna på Söderholmsskolans mötesplats visste att ungdomar i gymnasieåldern brukade uppehålla sig utanför mötesplatsen och i Vårbergs centrum. Dessa ungdomar tillfrågades av fritidsledarna om intresset för en träffpunkt. De ungdomar som hade ett intresse av en träffpunkt i Vårberg kände sig hemma i Elim-kyrkans verksamhet och ville att den skulle fortsätta. Utifrån det uppdrag som fritidsenheten har att samverka med föreningar tog enheten då fram, i samråd med avdelningschefen, ett förslag till samverkan med ELIM-kyrkan om att den verksamheten skulle fortsätta. ELIM-kyrkan har fortsatt i dagsläget verksamhet på lördagskvällar för ungdomar i allmänhet, med fokus på ungdomar i gymnasieåldern, i Vårberg.

Fråga: Finns det några andra tänkbara strategier än att försöka att få alla att åka till andra hemmet?

Svar: Fritidsenheten har inte som strategi att alla ungdomar i Skärholmen ska åka till andra hemmet. Mötesplatserna, som finns i varje stadsdel, har fortfarande samma intention om att yngre ungdomar ska kunna träffas på sin hemmaplan och inte behöva åka till andra stadsdelar. När det gäller träffpunkterna vänder de sig till äldre ungdomar och där bedömer fritidsenheten att dessa ungdomar kan röra sig utanför det egna området. Något som även speglas i de aktiviteter som de ungdomar som besöker träffpunkten önskar att göra. Här får de ungdomar som besöker träffpunkten vara med och bestämma över aktiviteterna. Sådana aktiviteter behöver inte äga rum på 2:a hemmet utan kan också vara att åka in till staden för att fika, gå på bio och andra sport- och fritidsaktiviteter utanför Skärholmen.

Sett till de förutsättningar som föreligger för tillfället, särskilt vad gäller lokaler, finns det inte någon annan tänkbar strategi som fritidsenheten anser är bättre än att erbjuda äldre ungdomar aktiviteter på 2:a hemmet samt det allmänna kultur- och föreningslivet. Ungdomarna på träffpunkten får vara med och bestämma innehållet i verksamheten och de aktiviteter som görs äger inte enbart rum på 2:a hemmet.

Anledningen till att 2:a hemmet håller öppet för yngre ungdomar två kvällar i veckan är att fritidsenheten noterade att mötesplatserna hade få besökare i början av veckorna. Dessutom hade flera ungdomar på mötesplatserna en önskan om aktiviteter vars förutsättningar bäst eller enbart finns på 2:a hemmet, såsom att använda danssalen, replokalen eller studion. I den nuvarande lösningen där 2:a hemmet är öppet för yngre ungdomar måndag och lördag kväll, går det att utnyttja 2:a hemmets resurser på ett effektivt sätt. Samtidigt ger denna strategi även goda effekter av att ungdomarna tidigare får chansen att till exempel dansa eller spela musik tillsammans oavsett om de kommer från Sätra eller Vårberg, vilket gör att de lättare kan interagera med varandra när de blir äldre.

Fråga: Hur ser fritidsenheten ut i ett genusperspektiv? Vi har tidigare pratat mycket om att få in fler tjejer i verksamheten men i utvärderingen nämner man att de tvärt om minskar i Bredäng. Vad beror det på och hur ser det ut på andra platser?

Svar: Generellt har fritidsenheten ett medvetet och strukturerat genusarbete, där personalen löpande genusutbildas. När det gäller fritidsenheten som helhet ser det ungefär ut som tidigare år. I Stockholmsenkäten framgår att 26 procent av pojkar samt 15 procent av flickorna som svarade i gymnasiet årskurs två ofta går till någon fritidsgård eller träffpunkt. För pojkar är det en ökning med två procentenheter och för flickor en ökning med tre procentenheter sedan 2010. Vad gäller elever i årskurs nio i grundskolan angav 38 procent av pojkarna och 27 procent av flickorna som svarade i Skärholmen att de ofta går till en fritidsgård eller träffpunkt. För pojkar är det samma resultat och för flickor är den en minskning med 5 procentenheter sedan 2010. Dock har Skärholmen större andel flickor som besöker fritidsverksamheten än stadens genomsnitt som är 22 procent för flickor i årskurs nio samt 9 procent i år 2 på gymnasiet. Att andelen besökande pojkar är fler är ett mönster som finns över hela staden. Dock är den totala andelen som kommer till fritidsverksamheten något högre.

Vad gäller Bredäng så är det viktigt att förtydliga att det är träffpunkten i Bredäng där antalet flickor har minskat sedan starten, inte Bredängs mötesplats eller fritidsenheten som helhet. På mötesplatsen i Bredäng har antalet flickor ökat. I en mätning fritidsenheten gjort som jämför vecka 18 2012 med vecka 48 2012 var ökningen 24 procent för flickors deltagande på mötesplatsen i Bredäng.

Fråga: Vad har förvaltningen gjort för att starta upp verksamhet för ungdomarna (I Vårberg)?

Svar: Se tidigare svar om unga har tillfrågats om träffpunkten i Vårberg.

Fråga: Träffpunkten i Bredäng. Man redogör bland annat att flickorna var fler till antalet tidigare. Vad har man för tankar kring att flickorna på senare tid blivit färre? Vad har man gjort i verksamheten för att uppmuntra flickorna att delta?

Svar: Varför flickor inte är intresserade av träffpunkten i Bredäng har troligtvis med ungdomarnas behov och träffpunktens struktur att göra. Flickorna söker i större utsträckning andra intressen och aktiviteter utanför det område de vuxit upp i. Bland de som efterfrågat och arbetat hårdast för en träffpunkt i Bredäng har det inte heller funnits särskilt många flickor. En förklaring finns i att det är vanligare att flickorna har andra konstruktiva fritidsintressen och sociala nätverk i och utanför stadsdelen. Det komplement en träffpunkt i Bredäng är och som efterfrågas av pojkar, efterfrågas inte av flickor. Det är en teori som även besökarna på träffpunkten känner igen när frågan ställs. Flickors rörelsemönster är inget unikt för Skärholmen, utan går att finna över hela landet.

I dialog med ungdomar inom fritidsenhetens verksamheter har personalen utifrån ovan gjort bedömningen att flickornas behov i högre grad tillfredsställs på andra sätt än att uppmuntras att delta i träffpunkten. Det kan handla om aktiviteter på 2:a hemmet eller deltagande i kultur- och föreningsliv.

Fråga: I ärendet sägen man att inriktningen ligger på att få ungdomarna att röra sig över stadsdelsgränserna. Man säger också att det är viktigt att tidigt etablera ett rörelsemönster över stadsdelarna bland yngre ungdomar. Vad grundar man det påståendet på?

Svar: Fritidsenheten arbetar efter forskning och teorier om pratar om känslan av sammanhang (KASAM) och om vikten av att skapa social kapital. Sociologen

Pierre Bourdieu som studerade ungas villkor i förorten sammanfattade sina tankar på följande sätt: "Socialt kapital är summan av de resurser, aktuella eller potentiella, som finns tillgängliga för en individ eller grupp genom att ha tillgång till ett bestående nätverk av mer eller mindre institutionaliserade relationer av ömsesidigt erkännande eller igenkännande." Betydelsen av detta är att nätverk är viktiga för unga.

Peter Håkansson skriver i sin doktorsavhandling vid Ekonomihögskolan i Lund om att kontakter och nätverk har stor betydelse för ungdomsarbetslösheten. Genom att underlätta för ungdomarna att etablera rörelsemönster i andra delar än den stadsdel de kommer från ges ungdomarna fler möjligheter att skapa bredare nätverk.

Fråga: Dansgruppen för flickor i 2:a hemmet har genom åren varit populärt. Enligt ärendet har ledaren för verksamheten slutat. Vad avser förvaltningen att göra för att täcka det behovet?

Svar: Dansgruppen på 2:a hemmet har utan avbrott fortsatt fyra dagar i veckan. Övrig tid nyttjas danssalen av andra dansgrupper för och med unga. Idag är det Franca som leder dansverksamheten. Franca är en före detta elev till Priscilla. Priscilla är för närvarande tjänstledig. Verksamheten håller fortfarande lika hög kvalitet och når många deltagare. Ibland är det dock så att vissa deltagare blir särskilt fäst vid en ledare och tycker inte att det är lika kul att gå när denna har slutat.

Bilaga 1. Utvärdering av en fortsatt utveckling av fritidsverksamheten i Skärholmens stadsdelsförvaltning